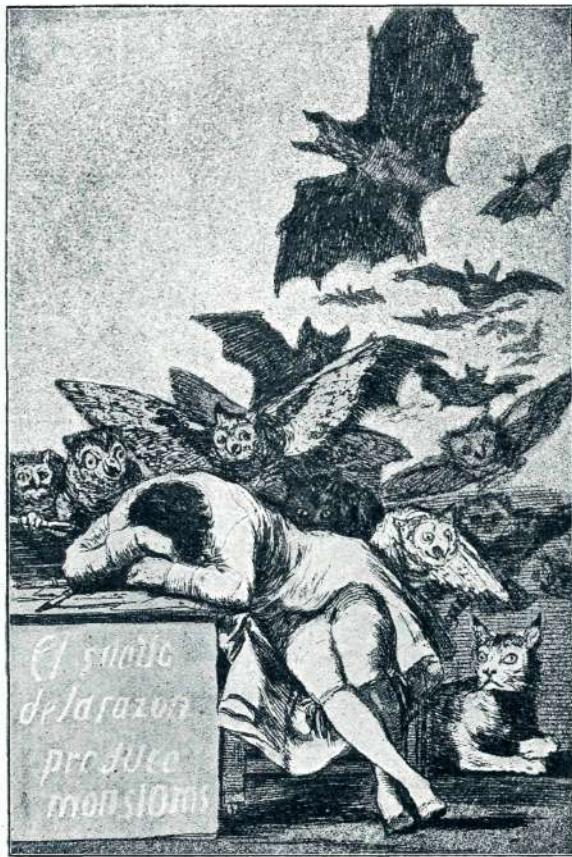

DOMIN SVET

LETNIK 38. V LJUBLJANI 1. APRILA 1925. ŠTEVILKA 2.

GOYA: CAPRICHOS 43. KO RAZUM SPI, SE POŠASTI ZBUDE.

NOV OGENJ.

JANEZ JALEN.

»Storil mi je krivico on, ki umetniči s postavami in zakoni. Če bi ga ubil —? Ubil človeka —?«

Cvetna nedelja:

Veter je iztrgal meglo iznad mesta in iz jasnine je pobožal pomladni vzduh tlakovane trge in stisnjene ulice —. »Za našo vasjo žari reber, s cvetočim resjem pogrnjena planjava. Blesti teloh izpod grmov. Obletavani od tisočev šumečih čebel vztrepetavajo nizi rdečih evetov kakor plamenčki —.« Domače misli so ga postavile iz doktorskih let nazaj v otroška. Potuhnila se je trimesečna skrb,

kje bi mogel odslej izmenjavati svoje juridično znanje za vsakdanji kruh. Splahneli so ugovori, da se vrača ponižan; da bo morda doma napoti; in vsi drugi.

»Ubil? Ne! Če bi mu v obraz pljunil —?«

Veliki četrtek:

Vsi odrasli so odšli tešč k fari. Doma sta ostala samo najmlajša dva. Z njima se je igral dopoldne na vrtu v mladi, svetli travi —. »Ni praznik. Po delavni roki kliče vsaka pest prsti. Z njo in od nje živé, pa so veseli, da so mogli ta dan naprositi mene, ki sem se odpovedal zemlji, da jo varujem, in šli za Njim. — Ali iz šege, ali so se ponižali kakor otroci?«

»Niti za uho bi ga ne mogel udariti. Samo pokazal bi mu rad, da ga preziram.«

Veliki petek:

To jutro miza Gospodova ni pogrnjena. Domača je bila le njemu in najmlajšima. Opoldne so se otroci osuli okoli sklede, samo brat in žena sta skromno zajela. — »Že davno pred svitom je vrgel konjem korita v žlebove in vse dopoldne je oral? In ona, ki v nji kali novo življenje? Vzdrže. Ali iz trme, ali iz ljubezni?«

»Razpet si molil: ‚Odpusti jim, saj ne vedo kaj delajo‘ —.«

Velika sobota:

Gospodinja se je opravičila, da mu ne more postreči z gorkim, dokler ne podkuri z novim ognjem. Pa da mu je, ne bi se dotaknil, ker je tudi malima dvema stisnila v ročici vsakemu samo skorjico kruha. »Kruti so,« je sodil in jih opomnil, kdo je izvzet posta. Otrokom, ki jih je že prejšnji dan začel ščegetati duh nakuhanega mesa, so od vesele nepočakanosti rasle oči. Brat pa je kakor sveto umirjen ugotovil: »Ne bo obogatel, kdor izpolni samo, kar mora.« »Ne poostruje si postave ne iz šege ne iz trme — iz ljubezni do Ljubezni.«

S prvim solncem se je srečal na hribu. — »Kakor žareče cvetje v strminah pod mano je razlita po vesoljni zemlji Njegova kri. — O Bog! —«

Ponudil je šibice sošolcu izza abecednih let, ki je, nevajen starega posla, potrpežljivo in vztrajno kresal velikonočni ogenj iz mrtvega kamna. Ta jih je odklonil in kresal potrpežljivo in vztrajno, kresal, dokler ni ukresal iskre, ki jo je razživil v grmado, koprnečo po blagoslovu.

Zajel je v obrabljen lonček šolarčku nečaku, ki je sam zažarel in stekel z gorečim blagoslovom domov. Stopil je v cerkev, radoveden, kako bo ogenj Gospodov oznanil starček-diakon, ki vsa dolga leta, odkar ga je poznal, nikdar ni vzplamenel. Z večno nespremenljivim glasom je trikrat oznanil: „Lumen Christi!“ V tresočih se glasovih je videl, kako hrepeni iz upognjenega telesa pomlajena duša k nebu. Sledil mu je v Eksultet in skušal razumeti čimveč latinskih besedi. Iz stavka v stavek se je vnemal bolj in bolj. »S solznim očesom poje: — da bi sužnja odrešil, si žrtvoval sina! — Poje: „O, srečna krivda, ki si nam zaslužila takega Odrešenika!“ —« Dalje ni sledil, ker so mu srce, duša in misli zagorele v novem ognju, ukresanem iz starega kremenca.

»Blagoslovljen, ki si mi naumetničil krivico.«

Ne zavoljo lepote, kakor jo je doznal, ne, iz ljubezni do Vstalega je prelil prvo trikratno Alelujo v besedo in melodijo, vredno angelskih ust, kadar oznanjajo Bogorodici: »Tvoj Sin je vstal. — In mrtve je vzdignil ljudi. Veselite se! Veselite se!«

MUKA GOSPÉ VERE.

FRANCE BEVK.

7.

Pozno popoldne se je gospa Vera odpravila z doma. V nekaj minutah je sedela v kavarni, ki je stala nasproti uradnega poslopja, kjer je delal njen mož.

Sedla je v kot, na mesto, s katerega se je skozi okno razločno videl izhod starinske, v baročnem slogu zidane hiše.

Naročila je kavo; prinesli so ji liste, ki jih ni brala.

Ob določeni uri je stopil iz starinske hiše prvi debel gospod, ki je premeril cesto in stopil v kavarno; njenega moža še ni bilo. Domislila se je, da je pred petimi minutami stopila v to hišo dama. Vitka blondinka je bila in še mlada. Toda jedva je utegnila Vera razpresti v svoji duši možnost razmerja njenega moža s to svetlolaso neznancko, je ta že stopil na ulico.

Gospa Vera mu je sledila med ljudmi. V gneči promenade je Krševan srečal znanca; s tem je nadaljeval svojo pot. V množici ljudi, ki so človeku vsak hip zastavljali pot, ju je težko zasledovala. Opaziti je ni bilo mogoče.

Ko sta krenila domov, je pospešila za njima. Na potu sta stopila v bar na čašo piva. Tedaj ju je prehitela. Pet minut za njo je prišel domov Krševan.

Pozdravila sta se hladno. Nato sta spregovorila nekaj vsakdanjih besed. Povečerjala sta tiho, manj s slastjo kot po navadi.

Pogovor se ni mogel razplesti. Nekaj, za kar nimamo imena, ju je težilo. Morala bi bila začeti tam, kjer sta nehala opoldne; tam ni bilo mogoče začeti.

Mož je bil nemiren, videlo se mu je, da težko molči. V ženi se je čudno prevračalo. Očitala si je, da se je sramotno ponižala in hodi za možem ter gleda njegove stopinje. Brez uspeha, prevarana sama v sebi, osramočena sama pred seboj! Ko je legla k počitku, je obnavljala v sebi vse, kar je duševno doživela, vso muko težkih misli in razgrete bolne domišljije. Kaj je laž, kaj je resnica? Nič! Nič! Vse! Vse! Slikala si je različne možnosti, od ure do ure nemirnega bdenja gorostašnejše in jim je verjela, bolj nego tistemu, kar so videle oči. Ledenela je v postelji, srce ji je hotelo raznesti prsi.

Občutila je sovrašтво, jezo, kes, ponižanje... vse, vse! Preklinjala je sebe in ni našla izhoda.

8.

To je bil pričetek muke dveh ljudi, moža in žene. Bala sta se pogledati drug drugega. Prokletstvo je viselo nad njima; noben izmed obeh se ni upal pogledati kvišku, ne izreči odrešilne besede.